

Resultat arbeidsverkstad i kommunestyret 15.5.2025

Tema: Overordna arealstrategi

Deltakarar: Kommunestyret og representantar frå ungdomsrådet, eldrerådet og rådet for menneske med nedsett funksjonsevne.

Kommunen sin gjeldande arealstrategi frå kommuneplanen sin arealdel av 2024:

Vik kommune sin gjeldande arealstrategi

Generelt

- Kommuneplanen skal leggje til rette for busetting og næringsutvikling i bygdene, og god forvaltning av natur og kulturarv i heile kommunen
- Dyrka og dyrkbar jord skal så langt råd skjermast for utbygging. Areal registrert som *kjerneområde landbruk* bør generelt ikkje nyttast til utbyggingsformål
- Det skal leggjast vekt på god avgrensing mellom landbruksområde og byggeområde
- Det skal satsast på Vangsnes som framtidig utbyggingsområde for bustader og næring, m.a. for å avlasta press på sentrumsnære landbruksareal i Vik sentrum/Flatbygdi
- Ny utbygging skal så langt råd leggjast til område der ein kan gjera seg nytte av eksisterande infrastruktur for veg, vatn og avlaup
- Det skal leggjast opp til fortetting og/eller gjenbruk av eksisterande utbygde område
- Arealplanar/planar for utbygging skal ha som eit viktig mål å redusere behov for transport
- Verdifulle areal for rekreasjon og friluftsliv, og naturområde med særlege kvalitetar, skal skjermast for utbygging/inngrep ut over enkel tilrettelegging for friluftsliv
- Bygging i strandsona skal i hovudsak avgrensa seg til område som alt er utbygde. Attverande attraktive areal og strekningar i strandsona bør sikrast som fellesgode
- Det kan opnast for spreidd utbygging som ivaretek omsynet til busetjing, og som ikkje er i strid med viktige samfunnsinteresser

Bustadområde

- Nye større byggeområde for bustader bør liggja i gang/sykkelavstand frå skule/barnehage
- Det skal planleggjast for høg arealutnytting i og nær Vik sentrum
- Ny bustadbygging i sentrumsområdet skal i hovudsak vere konsentrerte småbustader

Hyttebygging

- Hyttebygging skal i hovudsak skje som fortetting/utbygging av eksisterande område, evt. i nye regulerte felt
- Ny hyttebygging i høgfjellet skal avgrensast til moderat fortetting av eksisterande utbygde område i Skjelingen og Fosse/Hestavollen, av omsyn til m.a. drikkevatn, villrein og friluftsliv

Næring og liknande

- Det skal vere eigna areal for næring og liknande i alle sokner
- Større område for næringsformål bør lokaliserast nær hovudveg og hamn

Oppgave 1:

Kva punkt i strategien synest de er spesielt bra/viktig?

1. Kva punkt i strategien synest de er spesielt bra/viktig?

Top 5:

- 1) Kommuneplanen skal leggje til rette for busetting og næringsutvikling i bygdene, og god forvaltning av natur og kulturarv i heile kommunen.
- 2) Dyrka og dyrkbar jord skal så langt råd skjermast for utbygging. Areal registrert som kjerneområde landbruk bør generelt ikkje nyttast til utbyggingsformål.
- 3) Det skal vere eigna areal for næring og liknande i alle sokner.
- 4) Ny utbygging skal så langt råd leggjast til område der ein kan gjera seg nytte av eksisterande infrastruktur for veg, vatn og avlaup.
- 5) Det skal planleggjast for høg arealutnytting i og nær Vik sentrum.

Er det problematiske punkt i strategien som bør takast ut eller endrast?

Nr.	Punkt vurdert problematisk	Grunngjeving	Tal grupper som valde
2	Dyrka og dyrkbar jord skal så langt råd skjermast for utbygging. Areal registrert som kjerneområde landbruk bør generelt ikkje nyttast til utbyggingsformål	Ta inn sterkare formulering ang. Vern av dyrkbar jord	1
3	Det skal leggjast vekt på god avgrensing mellom landbruksområde og byggeområde	Viktigare med bosetting ved gårdene	3
4	Det skal satsast på Vangsnes som framtidig utbyggingsområde for bustader og næring, m.a. for å avlasta press på sentrumsnære landbruksareal i Vik sentrum/Flatbygdi	Endre litt ordlyd, ift. .11 mtp. skule	2
9	Bygging i strandsona skal i hovudsak avgrensa seg til område som alt er utbygde. Attverande attraktive areal og strekningar i strandsona bør sikrast som fellesgode	Fungerer ikkje	1
11	Nye større byggeområde for bustader bør liggja i gang/sykkelavstand frå skule/barnehage	Det klarer vi ikkje med dagens skulestruktur, vil vera vanskeleg at alle skal bu i nærheita av skulen	1
12	Det skal planleggjast for høg arealutnytting i og nær Vik sentrum	Me har fleire stader å bruke enn berre Vik sentrum	
13	Ny bustadbygging i sentrumsområdet skal i hovudsak vere konsentrerte småbustader	Bør spesifiserast, Hindrar god arealutnytting	3
15	Ny hyttebygging i høgfjellet skal avgrensast til moderat fortetting av eksisterande utbygde område i Skjelingen og Fosse/Hestavollen, av omsyn til m.a. drikkevatn, villrein og friluftsliv	Nasjonake føring, det tar meir plass på fjellet og det er nok hytter (for masse), vi får vel ikkje bygge meir på fjellet, Bør stå «unngås»	2
17	Større område for næringsformål bør lokalisert nær hovudveg og hamn	Omsyn til naturområde, dyreliv og friluftsområde	1

Oppgåve 2: Arealstrategien inneheld ulike omsyn, t. d. til naturverdiar, naturmangfald, folkehelse, busetjing, jordbruksareal, friluftsliv, næringsutvikling, klima og mobilitet.

Kva type omsyn i arealstrategien vurderer de som viktigast?

Omsyn	Grunngjeving (frivillig)
Busetjing og trivsel	Tilflytting er viktig, at nye bygg passar inn i høve til eksisterande bygg/busetnad, viktig for kommune, økonomi, næringslivet.
Jordbruksareal, skogbruksareal	Selvberging, viktig næring i kommunen
Naturmangfald, klima & miljø, naturverdiar	Føresetnad for trivsel og arealer for friluftsliv, medansvar, strandsone
Næringsutvikling	Føresetnad for busetting
Mobilitet	
Folkehelse, friluftsliv, rekreasjon	

Er det viktige omsyn som de saknar?

Omsyn	Grunngjeving
Kultur og landskap	For trivsel og folkehelse, gode lokalsamfunn, Sognefjorden som beredskapsveg, tankar om vindkraft?, akvakultur, Skogbruk, utvikle arbeidsplassar i høve til skogbruk
Kulturmiljø / kulturminner	Ta vare på arven vår, ressurs for næring
Idrett og kultur	Noko om idrettsformål. Tilretteleggje/ta omsyn til organisert idrett/uorganisert
Klima , biologisk mangfold, naturmangfald	Skåna naturen mest mogleg mtp. nye linjetraséar, vern av vegetasjon langs vassdrag. Hensyn til urørt natur. Me må ta vare på dei flotte naturområda me har i Vik kommune.
Trivselsskapande aktivitetar	Badebasseng, frisbie golf, ungane samlast / meir sosiale,
Friluftsliv	m. a. for bevegelseshemma, turområde/turmål ein kan kome til med barnevogn eller rullestol
Distriktsomsyn	For å kunne bu i og bruke heile kommunen
Utforming bygg	Høgde på bygg, at låge bygg mot fjord, høge mot fjell
Energi	
Kollektivtransport, samferdsel	Mellom bygdene og hovudsoknet
Innbyggjarar og kommande generasjonar	Eigna bustadar til flyktningar som ynskjer å busetja seg i Vik
Reiselivet	Utvikle arbeidsplassar i høve reiselivet, utvikling av cruiseturismen opp mot toleevna til Vik og alle som bur her

Oppgave 3: I ein mindre distriktskommune som Vik er ofte mange funksjonar, tilbod og tenester lagt til kommunesenteret, slik som hjå oss til Vik sentrum.

Kva er fordelar og ulemper med dette?

Fordelar: (tilfeldig rekkefylgje og summert opp frå gruppearbeidet)

- Meir økonomisk og effektiv å ha tilbod samla og drifte
- Moglegheit til meir varierte tilbod
- Kort reiseveg for dei som bur sentrumsnære (mange), ofte gang- og sykkelsavstand
- Større sosiale miljø og nettverk (enklare å finne venar), større bruk av aktivitetane
- «Livetsrett»
- Større fagmiljø, arbeidsplassar, sikrar kundegrunnlaget for dei større butikkane
- Effektiv arealbruk

Ulemper: (tilfeldig rekkefylgje og summert opp frå gruppearbeidet)

- Kan hindre busetting i utkantane/fremje fråflytting, gjer bygdene mindre attraktive
- Færre arbeidsplassar i bygdene
- Lang reiseveg for dei som bur utanfor sentrum, ofte på rasfarlege strekningar (klimagassutslepp, kostnader, tidsbruk)
- Gjer det vanskeleg for dei som bur i bygdene å bruke tilboda (kollektivtilbodet er for dårleg), kan fremje isolasjon, ekskludering og einsemd
- Kan bli fare for hærverk

Kva tenester/funksjonar/tilbod bør eller kunne vere i bygdene sine sentrum?

- Skule, barnehage, butikk/daglegvare (grunnleggjande tenester/basistilbod)
- Andre tenester som post (t. d. pakkeautomat), transporttilbod til og frå sentrum
- Omsorgsbustadar og lettstelte leilegheiter for eldre
- Etablerarbustadar, utleigeobjekt
- Møteplassar og aktivitetar, spesielt for ungdom, t. d. ungdomsklubbar, frisbeegolf, pumtrack, badestrand (kommunal), skytebane, ballbinge, tilbod for vaksne/eldre, forsamlingshus/grenda-/ungdomshus, nærturområde
- Førebyggjande helsearbeid og organisert fysisk aktivitet (førebyggjande tiltak for betre folkehelse og god livskvalitet), t. d. styrketrening
- Tett samarbeid mellom bygdelaga og kommunen, kommunen stimulerer

Oppgåve 4: Fleire norske kommunar har i seinare tid vedteke at dei skal vere arealnøytrale.

Kva ville vere fordelar og ev. ulemper ved å vedta eit mål om arealnøytralitet?

Fordelar:

- Lettere å motstå fristelsen til å bygge ned landbruksmark, bevisshet rundt naturmangfald og natur. Blir meir obs., meir bevisst på nedbygging av natur. Hindrer utbygging som ikkje er naudsynt.
- Ein har god kontroll på bruken av arealet i kommunen, får betre oversikt, må sjå heilheit
- Betre arealutnytting?, ein nyttar areala fullt ut, «sløser» ikkje med areala
- Me beheld naturmangfaldet, kulturlandskap og område til jordbruk- og skogbruk, samt rekreasjonsområde, opprettheld natur
- Ta vare på jordbruksareal. Dette er særskild viktig i dag og i framtid (matjorda)
- Gjenbruk av material (sakshandsamar sin merknad: *areal?*)
- Berekraft, miljøvenleg og berekraftig, klima, framtid, framtidige generasjonar. Beheld sjølvbergingsgraden. Kostnadsbesparende
- Bob-bob jamfor ulempene - men MÅ ein byggje ned dyrka jord og natur så er det sjølvstundt betre enn ingenting – vurder økonomi. Betre enn «ingenting»

Ulemper:

- Vanskeligere å plassere nye ting, «arealkanibalisme»
- Utfordrende å ta imot nye grundere med tanke på plasser de ønsker seg
- Kan seta begrensingar for næringsutvikling, set begrensingar for næringsutv., kan hindra næringsaktivitet. Begrensing på utbygging, ekspandering, gjer det meir komplisert
- Set grenser for næringsutvikling og for busetnad
- Hindrar utvikling, hindrer utvikling i bygdene, kan begrenser utvikling
- Problematisk å gje frå seg areal ein alt nyttar til næring eller busetnad
- Kunstig etablert dyrka jord er berre ei halvgod erstatning for naturlege areal av dyrka jord (det er ein påstand)
- Stor fare for at ein trur at restaurert natur er ei fullgod erstatning for urørt natur når det gjeld biol. Mangfald. Kan i sin tur føre til ekstra press på å bygge ned naturområde
- Økonomisk ugunstig, praktisk vanskelig (må gjera kost-nytte-vurderingar)
- Kvilepute. Er arealnøytralitet nok? Er me nøgd med arealnøytralitet.
- (sakshandsamar sin merknad: *oppgåve forstått litt feil?*) Klimaproblem, naturbruk, Truande artar kan døye ut, hogging av tre

Avslutning i plenum:

Kvifor er arealstrategien viktig, og kva får vi til når vi følgjer den opp?

- Føreseielegheit
- Meir heilheiltleg tilnærming
- Fremjar ombruk av areal
- Verktøy for å sile/vurdere forslag om omdisponering av areal i kommuneplanen sin arealdel
- Verktøy for prioritering
- Rettesnor for avgjerd i fredstider
- Noko ein har einast om
- Medverknad

Takk for innsatsen!

